

พุทธไม่มีพระเจ้า

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๓

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากคต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

พระเจ้ากับธรรมะเป็นอันเดียวกันหรือเปล่า? แล้วถ้าเราฟังเป็นสมมุตินะ ฟังเป็นสมมุติคือ ฟังเป็นความยืนยันนะ เขาพูดถูก ว่าพระเจ้านั้นมีใจ เหมือนกับพระเจ้านี้มีว่าให้เราว่ามรรคผล นิพพานมี แต่ถ้าบอกว่าพระเจ้ากับธรรมะเป็นอันเดียวกันหรือเปล่า หรือว่ามีส่วนต่างกันอย่างไร?

ในปริยัตินี้ ในภาคปริยัตินะพระพุทธเจ้าปฏิเสธหมดเลย พระพุทธเจ้าปฏิเสธพระเจ้า ทั้งหมด ปฏิเสธทั้งหมดเลย เพราะพระเจ้านั้น ถ้ามีพระเจ้านั้นเป็นการอ่อนวอน เห็นไหม มีพระเจ้า มีทิมมุ่งหมาย เราก็อ่อนวอน เราก็ขอเขา ถ้าเราขอเขา เราต้องทำความพอใจ อย่างเช่นบูชาญ้อย่าง นี้ เพื่อให้เอาใจพระเจ้าไป เพื่อให้เอาใจผู้เป็นเจ้า เพื่อให้เอาใจเขา จะให้เขาเมตตาเรา ให้สร้างสมให้เรา เป็นคนดี

แต่ของเราศาสนาเราปฏิเสธตรงนั้นเลย ศาสนาพุทธสอนเรื่องกรรม การกระทำเท่านั้น ถ้า จะเป็นพระเจ้านะ เราก็เป็นพระเจ้าได้ เราต่างหากนี่เป็นพระเจ้า คุณติ คุณอย่างที่ต้องศรัทธาพระเจ้า สัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จลงจากดาวดึงส์มา เห็นไหม พระอินทร์เป็นคนอุ้มบาตร เทวดามา พระสารี บุตรตอนจะปรินิพพานไปอยู่ในห้องนะ แล้วแสงพุ่งลงมา เห็นไหม จนแม่สงสัยว่าแสงที่พุ่งลงมา อะไรพุ่งลงมา บอกว่า “นี่พระอินทร์ลงมา ลงมาจะอุปฐาก” แล้วบอกว่าไม่ต้อง แม่เข้ามาเห็น ถ้าแสงพุ่งเข้ามา แล้วพอบอกพระอินทร์

“โอ้โฮ! ลูกเราเก่งขนาดนั้นเชียวหรือ?”

บอกแม่ว่า “ไม่ใช่...ไม่ใช่ที่เราเก่งขนาดนั้นนะ พระอินทร์นี่เป็นเทวดา แต่ลงมานี้จะมาอุปฐาก แต่บอกพระอินทร์นี้ถ้าจะประเสริฐ เขาประเสริฐของเขา แต่ของเขาก็เป็นแค่คนอุปฐากพระพุทธเจ้าเหมือนกัน”

“พระพุทธเจ้าเก่งขนาดนี้เชียวหรือ?”

พอดกตอนดึก พรหมมาอีก เห็นไหม พอพรหมมานี้ แสงมันพุ่งเข้ามา ก็เข้ามาหาอีก นี่บอก ว่า พระเจ้าไม่มี แต่สิ่งที่เขาเป็นเทวดา เขาเป็นอินทร์ เป็นพรหมนี่ เขาสร้างบุญกุศลได้เขาเป็นเหมือนกัน เราก็เป็นได้ เราสร้างคุณงามความดีนี้ เราก็ไปเป็นเทวดา เราเป็นพระเจ้าเสียเองใจจิตใจของเราเป็นพระเจ้าเสียเอง จิตใจเรานี้ ถ้าเราสร้างคุณงามความดี เราก็ไปเป็นสิ่งนั้นเสียเอง

แต่ขณะนี้เราเป็นมนุษย์นะ เราไม่ต้องไปอ่อนนอนเขา เพราะอะไร? เพราะว่าเราสร้างคุณงามความดี ใจมันเป็น ๆ ว่าสิ่งนั้นมีอยู่ มีอยู่มันหมุนไปเวียนไป ถึงว่าในภาคปริยัตินี้ ก็ปฏิเสธแล้ว ปฏิเสธเรื่องพระเจ้า ปฏิเสธหมดเลย เพราะว่าสิ่งนั้นเป็นนี้ จิตนี้มันมีอยู่ จิตนี้มันเวียนตายเวียนเกิดอยู่ สถานะที่เกิดขึ้นมาเป็นภพเป็นชาติต่าง ๆ นั้น เป็นภพเป็นชาติต่าง ๆ

แล้วจิตที่เป็นเรานี้ เห็นไหม จิตที่เป็นเรานี้เราสร้างบุญกุศลต้องเป็นเราสิ เราสร้างคุณงามความดีมันก็สะสมลงที่ใจเราสิ ใจเรานี้เวลาเกิดตายขึ้นมา ก็ไปเป็นเทวดา ไปเป็นอะไร เราเป็น ๆ เห็นไหม เราต่างหากเป็นพระเจ้า เราต่างหากเป็นทุกอย่างที่เราจะเป็น ฉะนั้น เราสร้างคุณงามความดีก็เป็นของเรา เราสร้างบาปอกุศลก็เป็นของเรา เห็นไหม มนุสสเปโต มนุสสเทโว มนุษย์เป็นเทวดาก็มี มนุษย์ปรตาก็มีเพราะอะไร? เพราะใจมันเป็น

พอใจมันเป็นนี้ มันก็สะสมไว้ในหัวใจนั้น ๆ เวลาตายไปก็ไปเสวยภพเสวยชาติอย่างนั้น ๆ นี่การกระทำของเรา ในภาคปริยัติ เห็นไหม สร้างคุณงามความดีเป็นคุณงามความดี ในภาคปริยัตินะ นี่ในภาคปฏิบัติมันยังไม่มีใหญ่เลย เพราะอะไร? เพราะในภาคปฏิบัติจะจิตมันจะสงบเข้าไป ๆ

นี่ถึงว่า ถ้าว่าเป็นพระเจ้า พระเจ้านั้น เห็นไหม ที่เขาว่าเป็นอินทฺูนี่ เป็นอามันใหญ่ เป็นอามันเล็ก เราเกิดขึ้นมาแล้วเราต้องสร้างไปตรงนั้น ถ้าสิ่งที่เป็นอามัน สิ่งที่เป็นอัตตานี้ ก็คือว่า

นิพพานเป็นอัตตาใหม่ หรือว่าเป็นอัตตาหรือเป็นอนัตตานี้ ธรรมะนี้เป็นอัตตา สิ่งที่ยื่นไปนี่มัน
เป็นอัตตา อนัตตานี้เป็นหลักของธรรม

สังขาร เห็นไหม ธรรมคืออัตตา แล้วพระเจ้าคืออามันก็อยู่ไม่ได้ เพราะสิ่งที่มันคง
อยู่น่ะมันต้องแปรสภาพหมด มันคงอยู่ มันไม่มีสิ่งใดคงที่อยู่ เป็นไปไม่ได้เลย มันไม่มี นี่เวลา
ปฏิบัติไป อัตตามันก็ไม่มี อนัตตานั่นคือธรรม ธรรมคือว่าถ้าธรรมเป็นอัตตาหมด เราเป็นชาว
พุทธนี้ เราต้องเห็นอัตตาสี เราต้องเข้าใจเรื่องของธรรมสี เราต้องวางทุกข์ได้สิ ทำไมเราวางทุกข์
ไม่ได้ล่ะ?

เราวางทุกข์ไม่ได้เพราะว่า จิตของเราเนี่ยมันไม่ได้เคลื่อนเข้าไปในอริยสัจ เห็นไหม มัน
ไม่ได้เคลื่อนเข้าไปในอนัตตาอันนั้น อนัตตานี้ อริยสัจนี้เป็นอัตตา ทุกข์ สมุทัย เห็นไหม สมุทัย
เกิดดับ นี่มันแปรสภาพ มันเคลื่อนไป มันหมุนไปวงรอบหนึ่ง พอหมุนไปวงรอบหนึ่ง จิตมันเข้า
ไปในนั้น มันเข้าไปเห็น เราต้องสร้างขึ้นมาไง

คือว่าถ้าธรรมเนี่ยมันเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ มันเป็นโดยธรรมชาตินี้ เราก็ต้องรู้ตามทัน เพราะ
เราเป็นชาวพุทธ เราปฏิบัติจนถึงตรงนั้นด้วย เห็นไหม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งของ
เรา แต่ทำไมเราเข้าไม่ถึงตรงนั้น? เราเข้าไม่ถึงเพราะธรรมเนี่ยมันเป็นธรรมชาติอยู่ แต่หัวใจของเรา
นี่กิเลสมันปกคลุมอยู่ มันไม่เข้าถึงธรรม เราต้องสร้างขึ้นมาไง เราต้องสร้างธรรมขึ้นมา เห็นไหม

ธรรมะกับธรรมชาติเป็นอันเดียวกันหรือเปล่า มันอยู่ตรงนั้นหรือเปล่า แล้วเราศึกษาไป ๆ
ศึกษาไปมันก็สุดมยปัญญา จินตมยปัญญา มันหมุนตามไป มันหมุนตามธรรมชาติไป พอภาวนา
เข้าไปมันจะเห็นว่า สิ่งนั้นไม่มี พระเจ้าที่เป็นคงที่ก็ไม่มี ทีนี้ถ้าไม่มีแล้วนิพพานล่ะ? เพราะ
นิพพานมันเหนือตรงนั้นทั้งหมด เหนือตรงนั้นหมายถึงว่านิพพานพูดไม่ได้ไง

ถึงว่าถ้าเขาไปตอบตามเขา ไปตอบว่าพระเจ้านี่มีอยู่ มันก็เป็นนิพพาน เป็นอัตตา เป็นอามัน
ตัวนั้น ก็ตัวนั้นเคลื่อนไป ๆ เพราะมีอยู่ เห็นไหม ถึงว่าปฏิเสธทั้งหมด ปฏิเสธแม้แต่เหตุ แล้ว

ปฏิเสธผลนะเหตุมันเป็นไปได้ เหตุมันต้องสรรพสิ่งโลกนี้เป็นอนิจจัง ทุกอย่างนี้วิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้ว่ามันต้องแปรสภาพทั้งหมด มันแปรสภาพตลอด

ทีนี้มันแปรสภาพนี้มันแปรสภาพตามธรรมชาติของมัน แต่เพราะว่าเราเข้าธรรมะ พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าประเสริฐตรงนี้ไง เรื่องนิพพานนี่คือเข้าไปเห็นความแปรสภาพหนึ่ง เห็นความแปรสภาพของตัวเองหนึ่ง นี่เราเข้าไปเห็นความแปรสภาพหรือว่าเราก็ก็นึกเห็นธรรมชาติแปรสภาพ แล้วเราเห็นความแปรสภาพของใจอีกหนึ่ง เห็นไหม แม้แต่ใจตัวเองมันก็ทิ้งใจ

คือว่าตัวที่ว่าเป็นพระเจ้า ๆ ทีมันเวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะนี้ มันก็ต้องทิ้งตัวมันเอง สุดท้ายแล้วมันก็ทิ้งตัวมันเอง มันถึงว่าไม่มีพระเจ้าเลย แล้วไม่มีพระเจ้านิพพานเป็นอะไร? นิพพานเป็นที่สิ้นสุด เป็นเป้าหมายของศาสนา ถึงว่านิพพานเป็นความพอของใจดวงนั้น ไม่ใช่พระเจ้า ฉะนั้นนิพพานถึงเกิดจากดวงใจของเราเอง เรากำหนดได้ เราทำได้นี่ เราเหนือที่สุด เห็นไหม

ถึงว่า อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ พระพุทธเจ้าสอนลงที่ใจของพวกเรา สอนลงการกระทำของใจดวงนั้น ใจดวงนั้นถึงประเสริฐที่สุดใจ นี่พระพุทธเจ้าสอนให้เชื่อกรรม เชื่อการกระทำ ศาสนาพุทธสอนเรื่องกรรม เรื่องการกระทำ สิ่งที่ว่าเป็นอย่างนั้น สิ่งที่เป็นพระเจ้าเป็นอะไรไปนะ เราบอก “เราจะพูดอย่างนั้นก็ได้ว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วมีอยู่”

นี่ท่านเกิดขึ้นมา เห็นไหม เกิดขึ้นมาจากกรรม กระแสกรรมผลักดันขึ้นมาั่นละ แล้วสร้างคุณงามความดีอยู่ ได้ของขวัญมา ได้คุณงามความดีสร้างสมมา แล้วมาประพฤติปฏิบัติ จนหลุดพ้นออกไป แล้วว่ามีอยู่ไหม? มีอยู่ แต่มีอยู่แล้วใครจะไปสืบตรงนั้นได้ ใครจะเข้าไปจับต้องได้ เว้นไว้แต่เห็นไหม เว้นไว้แต่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติจนเข้าไป จิตนี้เข้าไปถึงธรรม

ถ้าจิตเข้าถึงธรรม เห็นไหม “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” ฟังสิ นี่ถ้าเห็นธรรม เห็นตถาคต แต่ไม่เห็นพระเจ้า เห็นไหม เห็นธรรมคือเห็นตถาคต เห็นในหัวใจของเรา ธรรมอันนี้

เหนือทั้งหมด เหนือธรรมชาติทั้งหมด ฉะนั้นว่าธรรมะกับธรรมชาติ แล้วธรรมะกับพระเจ้าอันเดียวกันหรือเปล่า?

ถ้าเราไปติดตรงนั้นนะมันก็อยู่ในตรรกะ อยู่ในวิทยาศาสตร์ ในตรรกะที่จะนึก จะจินตนาการได้ ความที่จินตนาการได้ ตรรกะนี้อยู่ในอุ้งอำนาจของกิเลส เพราะความกิเลสเป็นเรา ตรรกะนี้เราคิดขึ้นมา เราจินตนาการขึ้นมา เพราะเป็นตรรกะ เอาตรรกะไปจับ ศาสนาก็สอนไว้แล้วว่าตรรกะจับไม่ได้ ธรรมะนี้แม้แต่ตรรกะก็จับไม่ได้ เข้าถึงไม่ได้ด้วยตรรกะ เข้าถึงไม่ได้ทุกอย่างเลย เข้าถึงด้วยมรรคอรียสัจจังเท่านั้น เข้าถึงด้วยหัวใจที่มันเข้าไปสัมผัสเข้าไป เห็นใหม่

นี่ถึงว่า ใจที่สัมผัสนี้เกิดจากอะไร? เกิดจากการกระทำใช่ไหม? เกิดจากเราก้าวเดินเข้าไปใช่ไหม ก้าวเดินเข้าไปในทางอะไร? ก้าวเดินเข้าไปในทางอริยมรรคไง ก้าวเดินตามอริยมรรคเข้าไป อริยมรรคเกิดขึ้นที่ไหน? เขาก็มองกันนะ พระเขาตอบในทีวีฟังไม่ได้เลย ฟังบอกว่าเขาไปดูในทางยุโรปนี่ เขามีสัมมาทิฐิ เขามีความเห็นมาก มรรคเขาดีกว่าเรา... พระมองแค่นั้นไง เขาบอกทางฝรั่งฉลาดกว่าเรา พอฝรั่งเขาฉลาด เขาควรจะได้มรรคผลมากกว่าเราชาวพุทธด้วย เขาว่าอย่างนั้นนะ

นี่คนไม่ปฏิบัติไง ไ้มรรคอย่างนั้นนะสัมมาอาชีวะ วิชาชีพ เห็นใหม่ วิชาชีพมันไม่ใช่วิชาฆ่ากิเลส นี่ไปมองแค่สัมมาอาชีวะ เขาเป็นคนดี เขามีปัญญา มองวิชาโลกใจ ปัญญาอันนี้เป็นปัญญากิเลสพาใช้ซะ เขามีปัญญาขนาดไหน เขาก็ต้องมีความเห็นแก่ตัวในหัวใจของเขา ความเห็นแก่ตัวภายในนี้ ถ้าเขาทำอะไรรี่เขาต้องเป็นฝ่ายชนะ เขาต้องเป็นฝ่ายอะไรไป เห็นใหม่ อันนี้มรรคหยาบ ๆ ใจ

การดำรงชีวิตนี้ การที่ไว้ในศาสนาก็สอนอยู่ ผู้ที่มีปัญญา เห็นใหม่ คนโง่งนี่เป็นเหยื่อของคนฉลาด คนโง่งนี่ไม่ทันเขา คนที่ฉลาดในโลกนี้จะแสวงหาผลประโยชน์ในโลกนี้ได้มากมายเลย สมบัตินี้เป็นสมบัติผลัดกันชม สมบัติเป็นสาธารณะ เรามีวิชาการเราสามารถจะตัดดวงสมบัติในโลกนี้อาเป็นของเราได้ทั้งหมดถ้าเรามีปัญญา แต่ตัดดวงได้ขนาดไหนก็แล้วแต่ มันแก้ทุกข์ได้ไหม?

มันแก้ทุกขไม่ได้ไง ถึงไปมองแค่มรรคหยาบ ๆ มรรคความเห็นว่าเป็นวิชาชีพนี้ ถ้ามีวิชาชีพ ต้องเป็นคนดีหมด...ไม่ใช่ คนที่ฉลาดต้องเป็นคนดีด้วย คนที่ฉลาดแล้วมีศีลธรรม เห็นไหม คนที่ฉลาดแล้วคนที่มีศีลธรรม คนที่มีคุณธรรมในหัวใจนี้ เขาฉลาดด้วย เขาเอาตัวเขารอดได้ด้วย แล้วเขายังเจ้องานเผื่อแผ่กับสังคมโลกอีกต่างหาก ถ้าคนที่เขาดีเขาจะเจ้องานสังคมโลกไป นั่นนะ วิชาชีพเขา ถ้าใจเขาดีขึ้นมา

ถ้าใจเขาดีนี้ แล้วเขามีความนึกคิดขึ้นมา เขาจะย้อนเข้ามาในหัวใจ มรรคของเราคือการเลี้ยงไอ้ อารมณ์ที่ใจมันสัมผัสอารมณ์นี้ นี่มรรคจะเกิดตรงนี้ อารมณ์ชอบใจ กินอาหารชอบ เลี้ยงใจชอบ ถ้าใจมันโกรธ ใจเมตตาปราณี ใจช่วยเหลือโลกนี้ เห็นไหม ความคิดนี้ อารมณ์มันก็มีความสุข ถ้าใจคิดพยายามทำร้าย ใจคิดจะทำลายเขา ใจคิดจะเอาเปรียบเห็นแก่ตัวนี้

นี่มันต้องเป็นมรรคตัวนี้ นี่มรรคตัวนี้ยังเป็นมรรคกลาง เห็นไหม มรรคหยาบ มรรคกลาง มรรคละเอียดเข้าไป ตัวนี้มันเป็นอาการของใจที่จะเข้ามาหาความสงบภายในใจ มรรคในหัวใจมันจะเคลื่อนไปโดยธรรมชาติของมัน ธรรมจักรที่ว่าไม่มีใครเคยเห็น พระพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมา พระพุทธเจ้าหาขึ้นมาค้นคว้าขึ้นมา เจอเองเห็นเอง แล้วชำระกิเลสไปได้เอง นี่ต่างหาก มรรคตัวนี้ต่างหากมันถึงจะเป็นประโยชน์ในศาสนา

ในศาสนาภาวนามยปัญญาที่ประเสริฐสุด แต่ไปมองตรงนั้น พอมองตรงนั้นแล้วก็ทิ้ง พอทิ้งเขาถึงว่าต้องเป็นไปตามเขา ทิ้งเขา ทิ้งแต่ความหยาบ ๆ ไม่ทิ้งในความละเอียด ถึงบอกว่า ตามเขาไปเลยว่าพระเจ้าต้องเป็นอย่างนั้น แล้วก็ตอบไม่ได้ว่านิพพานเหนือกว่า ความเป็นนิพพาน ความเป็นศาสนา ศาสนาพุทธเป็นศาสนาของศาสดาผู้สิ้นกิเลส ผู้ที่สิ้นกิเลสแล้วจะเข้าใจเรื่องของกิเลส จะเห็นช่องทางของการก้าวเดินออกไปพ้นจากกิเลสทั้งหมด

แต่ศาสดาที่ไม่พ้นจากกิเลส ศาสดาก็อย่างเรานี่ พวกเราไม่มีกิเลส มันก็ต้องจินตนาการตรรกะทั้งหมดซะใหม่ แล้วเอาตรรกะมาพูดนะ แล้วมันเข้ากับสมมุตินะ เราจินตนาการตรรกะตามนี้ เราฟังเราก็ทิ้งนะ “โอ...เหตุผลเขาฟังได้ ๆ” เหตุผลของชาวพุทธอะไรก็เชื่อกรรม อะไรก็ถือการกระทำ แล้วว่านิพพานนี้รู้เฉพาะผู้ที่รู้จริง รู้ไม่จริงพูดไม่ได้

อันนั้นถ้ามันพูดได้ไม่ได้มันเป็นธรรมะที่อนัตตานิ เป็นฝ่ายเหตุ เห็นไหม พระพุทธเจ้าให้พูดถึงฝ่ายเหตุ ให้พูดถึงฝ่ายมรรค ให้พูดถึงเหตุ แล้วผลไม่ต้องไปพูดถึงมัน ถ้าเราไปจินตนาการผล แล้วเหตุอยู่ที่ไหน เขาพูดกันแต่ผลของมันไง ผลคือพระเจ้า ผลคือความสุขอันนั้น แต่เหตุของเขากำเข้าไปได้อย่างไร เหตุคือความเชื่อเฉย ๆ แล้วเข้าถึงไม่ได้ ที่เขาพูดกันนะ เหตุคือความเชื่อเชื่ออย่างเดียวแล้วให้ความเชื่อนั้นแล้วก้าวเดินความเชื่อนั้น มีแต่ความเชื่อแต่ผลไม่มี

แต่ของเรานั้นมีแต่เหตุ พระพุทธเจ้าสอนเรื่องเหตุ แล้วเราสาวถึงเหตุ เลยทำให้พวกเรานี้ฉลาด ชาวพุทธต้องมีการขวนขวาย ต้องมีการอะไรนี้ มันไม่เหมือนกับการขอเอา เห็นไหม ถึงบอกว่าพระเจ้าของเราคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ตรัสรู้ไปแล้ว พระเจ้านะ แต่พระเจ้าที่ว่าเรายึดมั่นในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วสุดท้ายแล้ว “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

พุทธโศคือ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทธโศคือหัวใจของเรา หัวใจของเราเป็นทุกอย่างที่มันหมุนเวียนไป แล้วแต่กรรม แล้วแต่กุศลและอกุศลเกิดขึ้นจากใจของเรา เราถึงต้องพยายามคัดตนให้เข้าไปในกระแสของธรรม ถ้ากระแสของธรรมเราก็เอาตัวเรารอดได้ ฉะนั้นว่าการกระทำของเราเราเชื่อเราทั้งนั้น ไม่ต้องเชื่อพระเจ้าอย่างเขา เอวัง